
Attīstības komiteja

2022/2047(INI)

17.10.2022

ATZINUMS

Sniegusi Attīstības komiteja

Kultūras un izglītības komitejai

Jaunas Eiropas darba kārtības kultūrai un ES Starptautisko kultūras sakaru
stratēģijas īstenošana
(2022/2047(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Sabine Verheyen*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Attīstības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Kultūras un izglītības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā kultūra un piekļuve kultūrai ir ārkārtīgi svarīgi brīvības un cilvēktiesību ievērošanas aspekti;
- B. tā kā saskaņā ar G20 valstu kultūras ministru 2021. gada Romas deklarāciju visas dalībvalstis ir apņēmušās veikt darbības, lai aizsargātu apdraudēto kultūras mantojumu krīzes zonās, un atzīst kultūras mantojuma ievērojamo potenciālu sekmēt klimata rīcību un ilgtspējīgu attīstību;
- C. tā kā Covid-19 krīze ir parādījusi, ka kultūras un radošās nozares, kas parasti ir sociālo kohēziju veicinoši faktori, pieder pie visneaizsargātākajām nozarēm,
  - 1. atkārtoti apstiprina, ka kultūra ir būtisks cilvēces attīstības elements, ilgtspējīgas attīstības virzītājspēks un tajā ietilpstošās sociālās, ekonomiskās un vides dimensijas neatņemama sastāvdaļa; atgādina, ka kultūra var dot darbvietas, stimulēt izaugsmi un sekmēt progresu un ilgtermiņa pārmaiņas sabiedrībā, tā veicinot kopienu stabilitāti un ilgtspēju un stiprinot sociālo kohēziju; atgādina, ka kultūrai ir būtiska nozīme ANO 2030. gada programmā iekļautā principa “nevienu nepamest novārtā” īstenošanā; aicina stiprināt kultūras nozarē darbojošos dalībnieku devumu ilgtspējīgā attīstībā, atzīstot autoru, mākslinieku un kultūras un radošo personību profesionālās darbības statusu, īstenojot pilnveidotu un iekļaujošu dialogu, iesaistoties profesionālo tīklu darbībā, apmaiņās un daudzpusējās ieinteresēto personu partnerībās un sniedzot atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām; uzsver, ka ir jānostiprina Eiropas Savienības diplomātiskā loma, tai darbojoties kā globālai kultūras partnerei saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķu būtību; uzsver, ka jauniešu apmaiņa, pilsētu sadraudzība un profesionālās partnerības ir bijuši svarīgi līdzekļi starpkultūru sapratnes sekmēšanai un ka Eiropas Savienībai minētās darbības būtu jāveicina savā attīstības politikā un ārpolitikā; atkārtoti apstiprina, ka ir jāveicina starptautiskā apmaiņa, lai sekmētu kultūras attiecības un likvidētu šķēršļus mobilitātei kultūras nozarē;
  - 2. atkārtoti uzsver, ka kultūra un kultūras mantojums, tostarp starptautiskā kultūras sadarbība, ir līdzekļi, kas ļauj popularizēt ES vērtības, tostarp mieru, demokrātiju, tiesiskumu, pamatbrīvības, cilvēktiesības un dzimumu līdztiesību, piedāvājot Eiropas Savienībai, tās dalībvalstīm un partnervalstīm iespēju mācīties no citām kultūrām, labas prakses un zinātnības, stimulēt kultūras un radošo nozaru attīstību un veicināt iecietību, starpkultūru un starpreliģiju dialogu un savstarpēju sapratni;
  - 3. uzsver, ka ir jānodrošina, lai cilvēkiem ar invaliditāti, it sevišķi jaunattīstības valstīs, būtu piekļuve kultūrai un izglītībai, tādējādi pārraujot apburto loku, kura rezultātā pasliktinās šo cilvēku dzīves apstākļi no sociālā un kultūras viedokļa;
  - 4. atzinīgi vērtē kultūras kā intervences jomas iekļaušanu Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (“*NDICI* — Eiropa pasaulē”) tematiskajā programmā “Globālās problēmas” nolūkā veicināt ilgtspējīgu sociālo un

ekonomisko attīstību un starptautisko sadarbību kultūras jomā, kā arī popularizēt kultūru daudzveidību sekmējošas iniciatīvas; atzinīgi vērtē instrumenta “*NDICI — Eiropa pasaulē*” ieguldījumu programmā “Erasmus+”, it sevišķi darbības, kas adresētas globālo dienviņu valstīm, kuras nepiedalās programmā “Erasmus+”; aicina Komisiju un Eiropas Ārējās darbības dienestu pienācīgi uzraudzīt un regulāri ziņot Parlamentam par to, kā tiek īstenotas darbības, kuru ietvaros notiek starptautiskā sadarbība kultūras jomā, un par rezultātiem, kas sasniegti ar instrumentu “*NDICI — Eiropa pasaulē*”, it sevišķi kultūras un izglītības jomā, šim nolūkam cita starpā izmantojot divreiz gadā notiekošo pārbaudes procesu (augsta līmeņa ģeopolitisks dialogs) un gada ziņojumus un rūpīgi novērtējot snieguma rādītājus;

5. mudina Komisiju nodrošināt pienācīgu finansējumu starptautiskajām kultūras attiecībām pašreizējās kultūrai un izglītībai veltītajās programmās, it sevišķi iekļaujot kultūras finansēšanas iespējas atbilstoši ģeogrāfiskajam principam veiktajos līdzekļu piešķirumos un arī *NDICI* tematiskajās programmās; prasa arī piešķirt pienācīgu finansējumu kultūras mantojuma aizsardzībai, saglabāšanai un atjaunošanai instrumenta “*NDICI — Eiropa pasaulē*” ietvaros, jo īpaši konfliktu apdraudētās teritorijās un no dabas katastrofām un klimata pārmaiņu riskiem nepasargātos reģionos; turklāt aicina partnervalstis stiprināt savu kultūrpolitiku; uzsver — lai ES ārējās darbības kultūras finansēšanas jomā būtu noturīgas ilgtermiņā, tajās ir cieši jāiesaista vietējie partneri, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijas, programmām ir jāatbilst vietējiem apstākļiem un, projektus īstenojot un novērtējot, pienācīgi jāņem vērā periods pēc finansēšanas beigām;
6. uzsver, ka Eiropas Savienībai ir iespējas stiprināt savas starptautiskās kultūras sadarbības partnerības ar tālāko reģionu un aizjūras zemju un teritoriju (AZT) palīdzību, jo tās atrodas pasaules ģeogrāfiskajās, kultūras un valodu krustcelēs; aicina ES izstrādāt starptautiskus kultūras sadarbības projektus, iesaistot tālākos reģionus un AZT, lai veicinātu reģionālo integrāciju un veidotu jaunas partnerības ar partnervalstīm;
7. uzsver nepieciešamību aizsargāt kultūru daudzveidību un veicināt to kā priekšnoteikumu auglīgam valstu un kultūru dialogam; atgādina, ka ES ir apņēmusies dot savu artavu ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (*UNESCO*) Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu īstenošanā;
8. atzinīgi vērtē to, ka ierosinātā ES un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas (*OACPS*) partnerības nolīguma III sadaļā (“Cilvēces un sociālā attīstība”) ir iekļauta atsevišķa kultūrai veltīta nodaļa; uzsver, ka, īstenojot sadarbību šajā jomā, būtu jāpievēršas arī cīņai pret nelikumīgu kultūras mantojuma tirdzniecību un jāveicina centieni nodrošināt mākslas darbu un artefaktu atgriešanu, restitūciju un saglabāšanu; atgādina, ka ES un *CARIFORUM* ekonomisko partnerattiecību nolīgumā ir iekļauts atsevišķs kultūras sadarbībai veltīts protokols ar noteikumiem par kultūras apmaiņu un dialogu; aicina piemērot preferenciālu režīmu pasākumiem, kuru mērķis ir atvieglot kultūras preču un pakalpojumu apriti un veicināt jaunattīstības valstu mākslinieku mobilitāti, kā noteikts *UNESCO* 2005. gada Konvencijā par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu, lai tādējādi veidotu taisnīgu pasaules kultūras nozari; aicina stiprināt kultūras programmas, lai stimulētu nodarbinātības iespējas, tūrismu, iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi un sociālo kohēziju

nolūkā veicināt pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu jauniešiem un dzimumu līdztiesību, apkarot kaitīgas sociālās un dzimumu normas un stereotipus, cīnīties pret jebkāda veida diskrimināciju un atbalstīt kultūras nozari, ko ir smagi skārusi Covid-19 pandēmija, kā arī atbalstīt un veicināt kultūras tiesības trešās valstīs, tostarp vārda brīvību māksliniekiem, žurnālistiem un akadēmisko aprindu pārstāvjiem, un veicināt brīvu dialogu un labas prakses apmaiņu starptautiskā līmenī;

9. aicina izstrādāt jaunus sadarbības modeļus starp ES un jaunattīstības valstīm, it sevišķi ar valsts līmeņa kultūras iestādēm;
10. aicina iekļaut jaunatnes rīcības plānā, kas top Eiropas Savienības ārējās darbības kontekstā, īpašus pasākumus un programmas, kas veicinātu ES un globālo dienvidu valstu jauniešu kontaktus ar citām kultūrām un valodām;
11. uzsver, ka kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai, saglabāšanai un atjaunošanai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu tā nodošanu nākamajām paaudzēm, it sevišķi jauniešiem; atgādina, ka mākslas darbu un artefaktu atjaunošana veicina cieņu un savstarpēju sapratni par dažādu kultūru vērtību, kā arī sekmē mieru, izlīgumu un dialogu; mudina ES un dalībvalstis veicināt dialogu un dalīties paraugpraksē par kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, saglabāšanu un atjaunošanu “*NDICI — Eiropa pasaulē*” regulas kontekstā;
12. uzsver, ka pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām, kas dzīvo uz savu senču zemes harmonijā ar vidi un dzīvo dabu, ir unikāla loma kultūras un dabas mantojuma aizsardzībā un sekmēšanā un svarīga nozīme klimata pārmaiņu mazināšanā un pielāgošanās pasākumu īstenošanā; uzsver, ka jaunattīstības valstīs ir būtiski aizsargāt minoritāšu un pirmiedzīvotāju valodas, lai saglabātu pirmiedzīvotāju tautu kultūrientitāti un cieņu, kā arī tradicionālo mantojumu; aicina paredzēt instrumentā “*NDICI — Eiropa pasaulē*” pienācīgu finansējumu kultūras un dabas mantojuma aizsardzības stiprināšanai attiecībā uz pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu tiesībām, tostarp tiesībām uz zemi;
13. aicina uzlabot privātā un publiskā sektora dalībnieku sadarbību kultūras mantojuma aizsardzībā un saglabāšanā partnervalstīs; atgādina par privātā sektora ieguldījumu kultūras objektu pārvaldībā, finansēšanā un aizsardzībā;
14. aicina, izstrādājot 2022.–2025. gada rīcības plānu cīņai pret kultūras priekšmetu nelikumīgu tirdzniecību, ievērot, aizsargāt un ņemt vērā jaunattīstības valstu intereses, raugoties uz to, ka šīs valstis ļoti bieži zaudē savu kultūras mantojumu konfliktu rezultātā;
15. uzsver, ka pienācīgas infrastruktūras, profesionālo zināšanu un apmācītu speciālistu trūkums var būt šķērslis pienācīgai kultūras mantojuma un artefaktu pārvaldībai;
16. uzsver — lai veicinātu savstarpēju sapratni, svarīga nozīme ir ideju, informācijas, mākslas un citu kultūras aspektu apmaiņai starp valstīm un to iedzīvotājiem; atgādina, ka tautas kultūra un māksla būtiski ietekmē priekšstata veidošanos par valsti, tautu vai noteiktu jautājumu; uzsver kultūras nozarē tapušo darbu lomu starpvalodu un starpvalstu sapratnē; uzsver, ka kultūras nozarē tapušie darbi, piemēram, filmas vai literatūra, rada saiknes starp dažādām kultūrām, tādēļ būtu jāveicina starptautiski

kopražojumi;

17. aicina integrēt ES iniciatīvās, tostarp izglītības un apmaiņas programmu atbalsta iniciatīvās, pienācīgu apmācību, zināšanu apmaiņu un dalīšanos paraugpraksē.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	13.10.2022
Galīgais balsojums	+: 19 -: 1 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Catherine Chabaud, Lefteris Christoforou, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Alessandra Basso, Benoît Biteau, Caroline Roose
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	France Jamet, Pierre Karleskind, Ljudmila Novak, Christine Schneider

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

19	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ljudmila Novak, Christine Schneider, Tomas Tobé
Renew	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind
S&D	Eric Andrieu, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ECR	Beata Kempa

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas